

Krzysztof Zykubek *

MIKROBIOLOGICZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA W MAGAZYNACH ARCHIWALNYCH

Magazyny archiwalne pod względem mikrobiologicznym to specyficzne środowisko. Prowadzone od kilku lat badania wykazały, że w powietrzu większości pomieszczeń magazynowych występuje pewien ustalony skład drobnoustrojów. Spośród grzybów pleśniowych spotykane są najczęściej grzyby z rodzajów *Penicillium* sp., *Aspergillus* sp., *Mucor* sp., *Rhizopus* sp., *Alternaria* sp. itd. Głównym źródłem mikrobiologicznego zanieczyszczenia powietrza w magazynach jest wadliwie działająca wentylacja/klimatyzacja (wtedy mamy do czynienia z tzw. syndromem chorego budynku, tzw. sick building), zacieki na ścianach, posadzce, suficie, na których obserwowany jest często obfity wzrost drobnoustrojów. Podwyższone stężenie bioaerozoli stwierdzono również w pomieszczeniach, w których wykonywane są czynności związane z opracowaniem i zabezpieczeniem zasobu archiwalnego (paginacja kart, oczyszczanie mechaniczne archiwaliów).

Drobnoustroje lub ich fragmenty (zarodniki, strzępki grzybni, przetrwalniki komórek bakteryjnych) unoszone w powietrzu, po pewnym czasie opadają na powierzchnię książek, poszytów, pojedynczych dokumentów a nawet wyposażenia pomieszczeń magazynowych tworząc istotny składnik tzw. pyłu archiwalnego. W warunkach łatwego dostępu wody i optymalnej temperatury może dojść do nagłego masowego wzrostu drobnoustrojów.

Mikroorganizmy, zarówno te zawieszane w powietrzu jak i osiadłe na powierzchni dokumentów, mogą stanowić również zagrożenie dla osób będących w bezpośrednim kontakcie z archiwaliami. Szczególnie narażone są osoby po przebytych ciężkich chorobach, z osłabionym układem odpornościowym. Oddziaływanie drobnoustrojów na ludzi może objawiać się pod trzema postaciami: alergii, mykotoksykozy i grzybic.

KRZYSZTOF ZYKUBEK – konserwator dzieł sztuki. Absolwent Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (specjalizacja: konserwacja papieru i skóry). W 2007 r. zatrudniony w Centralnym Laboratorium Konserwacji Archiwaliów (AGAD) w Warszawie.